

SPIS TREŚCI

Przedmowa 5

ZARYS PROBLEMATYKI KALWARYJSKIEJ

Europejski i polski ruch kalwaryjski 10

Ideowe i kompozycyjne związki kalwarii
polskich z włoskimi *sacri monti* 26

Ideowe założenia fundacji kalwaryjskich 27

Dzieje fundacji kalwaryjskich 29

Program religijny (pielgrzymkowy) 31

Kult przedkalwaryjski, kalwaryjski i kult maryjny 33

Rytuał pielgrzymkowy 34

Kopiowanie Jerozolimy 36

Układy kompozycyjne, planistyczne 38

Relacje przestrzenne pomiędzy osadą mieszkalną
a parkiem pielgrzymkowym 40

Miejsca lokalizacji, panoramy i powiązania widoko-
we 41

Roślinność i detal ogrodowy 46

Architektura 48

Wyposażenie kaplic 55

PRZEGLĄD POLSKICH KALWARI

Kalwaria Zebrzydowska 62

Historia kalwarii 63

Cechy kompozycyjne 76

Wambierzyce 92

- Historia kalwarii 92
- Kompozycja kalwarii 97

Wejherowo 110

- Historia kalwarii i miasta 111
- Kompozycja przestrzenna i analogie jerozolimskie w Wejherowie 116
- Panorama kalwarii wejherowskiej 121
- Kompozycja ogrodowa kalwarii wejherowskiej 122
- Architektura kalwarii w Wejherowie 126
- Zespół pałacowo-ogrodowy Przebendowskich (Keyserlingków) 134

Góra Świętej Anny 136

- Historia kalwarii annogórskiej 138
- Opis kalwarii 143
- Kalwaria annogórska jako park krajobrazowy 146
- Model Jerozolimy Adrychomiusza w kalwarii na Górze Świętej Anny 152
- Architektura 154
- Wartości dodatkowe kalwarii annogórskiej 158

Werki pod Wilnem (kalwaria wileńska) 161

- Historia kalwarii 161
- Historyczny kształt kalwarii (XIX/XX w.) 165
- Analogie jerozolimskie 170
- Obecny kształt kalwarii i jej cechy kompozycyjno-stylowe 172
- Architektura kalwarii w Werkach 177
- Pielgrzymi i pielgrzymki 182
- Pałac i park biskupi w Werkach 183

Kalwaria Paclawska 186

Wiele 193

Piekary Śląskie 198

Kalwarie mniejsze i zapomniane 205

- Bardo Śląskie 205
- Góra Kalwaria 209
- Krzeszów 212

Pakość 217
Ujazdów 221
Görlitz (Zgorzelec) 222
Kalwaria Zmudzka 223
Kalwaria Mińska 223

Małe kalwarie (prezentacja zjawiska
i wybranych obiektów) 225

Batorów 231
Domaszkowice 233
Głuchołazy (miasto) 235
Kłodzko 237
Lewin Kłodzki 240
Międzygórze (Góra Igliczna) 241
Nysa 243
Przydroże Małe 245
Radochów 248
Słupiec 250
Ścinawa Mała 252

Współczesna kontynuacja tradycji
kalwaryjskich 254

Kalwaria w Leżajsku 255
Kalwaria Miłosierdzia Bożego w Kątach pod Nowym
Żmigrodem (koło Jasła) 257

Bibliografia 259

Spis ilustracji 268